

daní úhrnného trestu podľa §§ 517 a 518 tr. p. treba sa riadiť zásadami uvedenými v §§ 1 a 2 citov. zák. Tomuto predpisu je rozumieť tak, že uvedené zásady treba použiť — keď základné tresty boli prihliadnutím k zák. č. 132/1931 sb. z. a nar. určené v druhu štátneho väzenia. Odporovalo by iste zneniu a intenciam citov. zák., keď by sa pri určení úhrnného trestu neprihliadlo k tej okolnosti, že u niektorých základných trestov bolo vyslovené, že ich treba vykonať podľa predpisov o výkone štátneho väzenia, lebo by to bolo zrejme v neprospech odsúdeného. Preto vyhovel najvyšší súd zmätočnej sťažnosti odsúdeného čo do výmery trestu uplatňovanej, postupoval podľa odst. 1 § 33 por. nov. a uznal tak, ako vo výroku je uvedené.

Čís. 4652.

Je-li nakladatel neperiodického tiskopisu totožný s původcem, který byl odsouzen podle § 1 tisk. nov., ručí s ním solidárně podle § 24 tisk. nov. také vlastník tiskárny v rozsahu § 21 tisk. nov.

Byl-li zamítnut návrh soukromého žalobce na vyslovení této platební povinnosti, může tomuto výroku odporovati soukromý žalobce odvoláním, pokud jde o platební povinnost vlastníka tiskárny ohledně přiznaného odškodného za příkoří (§ 17 tisk. nov.), a stížností podle § 392 tr. ř., pokud jde o ručení jeho za náklady trestního řízení.

(Rozh. ze dne 9. března 1933, Zm I 307/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmatečnou stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního jako soudu kmetského v Praze z 22. prosince 1930, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti cti dle §§ 487, 488, 491, 493 tr. zák. a § 1 tisk. nov., vyhověl však stížnosti, správně odvolání soukromých obžalobců do výroku, pokud jím byl zamítnut jejich návrh, by podle § 24 tisk. novely bylo vyřknuto, že platební povinnost ohledně přiznaného odškodného stíhá rukou společnou a nerozdílnou i vlastníka tiskárny, tento výrok zrušil a kmetskému soudu uložil, by v tomto směru znovu rozhodl. O stížnosti soukromých obžalobců do téhož výroku ohledně nákladů trestního řízení rozhodne vrchní soud v Praze. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e h:

Soukromí obžalobci podali stížnost do výroku, že nebylo vysloveno, že platební povinnost podle § 24 odst. 1 tisk. novely stíhá s odsouzenými rukou společnou a nerozdílnou i vlastníky tiskáren. Návrh soukromých obžalobců na vyslovení platební povinnosti knihtiskařů — vlastníků tiskáren — solidárně s obžalovanými podle §§ 17, 21, 24 odst. 1 tisk. nov. týkal se i nákladů trestního řízení i požadovaného odškodného (§ 17). Proto stížnost soukromých obžalobců, pokud směřuje proti zamítnutí jejich návrhu na vyslovení platební povinnosti vlast-

níků tiskáren ohledně přiznaného odškodného za příkoří (§ 17 tisk. novely), je považovati za odvolání, kdežto stížnost, pokud směřuje proti zamítnutí návrhu na vyslovení platební povinnosti ohledně nákladů trestního řízení, jest stížností podle § 392 tr. ř., o níž přísluší rozhodnouti sborovému soudu druhé stolice (rozh. čís. 2167, 3025, 3883 sb. n. s.). Především jest rozhodnouti o námitce vlastníků tiskáren v jejich vývodech na odvolání soukromých obžalobců, že odvolání směřuje proti rozhodnutí sborového soudu o platební povinnosti k náhradě odškodného za příkoří, což prý je nárokem soukromoprávním. Z rozhodnutí o nárocích soukromoprávních mohou se podle § 283 poslední odst. tr. ř. odvolati jen obžalovaný a jeho zákonní zástupci a dědicové, nikoliv však soukromí obžalobcové, z čehož prý plyne, že jejich odvolání jest odmítnouti jako nepřipustné. Než při odškodnění ve smyslu § 17 tisk. nov. nejde o soukromoprávní nároky na náhradu majetkové škody, nýbrž o odškodné za újmu na statcích nehmotných (rozh. čís. 2680, 3025 sb. n. s.). Tím není dotčen nárok na náhradu škody materiální, jak je upraven v právu občanském (§ 1330 obč. zák. v doslovu třetí novely; srovnej důvodovou zprávu ústavně právního výboru senátu N. S. tisk 1884 str. 7). Není tedy odvolání soukromých obžalobců nepřipustné. Ustanovením § 21 a § 24 tisk. nov. je zavedeno bezpodmínečné ručení rázu ryze majetkového za cizí zavinění i bez zavinění vlastního. Platební povinnost, o níž mluví § 24 tisk. nov., vzniká již podle zákona (ex lege) rozh. 3883 sb. n. s. (srovnej též rozh. 7419 civ. sb. n. s.). Závazek k solidárnímu ručení je vlastně vysloven již zákonem, takže by ani nebylo nezbytně nutno, by o tom byl učiněn výslovný výrok soudem kmetským (rozh. čís. 3938 sb. n. s.). Než kmetský soud neodmítl výrok o tom učiniti, nýbrž zamítl návrh na vyslovení platební povinnosti z důvodů věcných, které jest přezkoumati.

Kmetský soud zamítl návrh na vyslovení platební povinnosti vlastníků tiskáren proto, že podle jeho názoru stihala by platební povinnost vlastníka tiskárny jen, kdyby byl odsouzen nakladatel (vydavatel) anebo odpovědný správce tiskárny tam, kde nakladatel není znám. V letáku »Provolání akčního výboru« je uvedena tiskárna František Z., není však uveden vydavatel (nakladatel) a není ani znám a odpovědný správce tiskárny nebyl ani žalován. V dalších letácích »Dotaz vládě československé republiky« (knihtiskárna Zdeněk B.); »Odpověď na tiskovou opravu« (tiskem Pražské akciové tiskárny); »Prohlášení« (Občanská knihtiskárna) a »Žalujeme« (knihtiskárna Josef Sch.) je sice udán vydavatel po příp. či nákladem byl leták vydán, avšak nebyla tu žalována a odsouzena osoba, která by za »akční výbor« odpovídala ve funkci vydatele neb nakladatele. Proto zamítl návrh soukromých obžalobců učiněný podle § 24 tisk. nov. V § 21 odst. 1 tisk. novely je stanoveno solidární ručení vydavatele a vlastníka periodického tiskopisu za tresty na penězích, náklady trestního řízení, náhradu škody a odškodné podle § 17, pokud byly uloženy odpovědnému redaktoru, který byl uznán viným trestným činem uvedeným v § 1 nebo přestupkem zanedbání po-

vinné péče. Kdežto odst. 2 tohoto § stanoví solidární ručení vydavatele a vlastníka periodického tiskopisu s původcem, který byl odsouzen, jen tehdy, byl-li zodpovědný redaktor zproštěn podle § 5. Podle § 24 odst. 1 tisk. novely nastupuje u tiskopisů neperiodických (o něž v souzeném případě jde), byly-li jejich obsahem spáchány činy uvedené v § 1, na místo odpovědného redaktora nakladatel (vydavatel) a, není-li znám, odpovědný správce tiskárny. V poslední větě tohoto odstavce je pak stanoveno, že platební povinnost, pokud jde o §§ 17 a 21, stíhá rukou společnou a nerozdílnou i vlastníka tiskárny. Platební povinnost vlastníka tiskárny vztahuje se tedy podle zákona jen na případy, kde nakladatel (vydavatel) neb odpovědný správce tiskárny byl odsouzen (srovnej Hrabánek, Čsl. právo tiskové 1928 str. 91). Podle důvodové zprávy ústavně právního výboru senátu N. S. tisk 1884 str. 8 je v první větě § 24 vyslovena všeobecná zásada o použití norem tam citovaných na tiskopisy neperiodické, kdežto poslední věta upravuje solidární ručení vlastníka tiskárny v každém případě, kde je přiřknuto odškodné podle § 17 nebo kde má býti hrazen trest na penězích, náklady trestního řízení atd., tedy nejen v tom případě, když nakladatel (vydavatel) není znám.

Než ani z této důvodové zprávy nelze ještě usuzovati, že platební povinnost vztahuje se vůbec (za všech okolností) i na původce, neboť slova »v každém případě« jest vykládati tak, že se vztahují jen na osoby v § 24 odst. 1 uvedené, pokud nastupují na místo odpovědného redaktora, a to na všechny tyto osoby (proto »v každém případě«) a nikoli snad jen na odpovědného správce tiskárny, nýbrž též na nakladatele (vydavatele), za kteréžto osoby majitel tiskárny (v každém případě) ručí. Je-li ovšem nakladatel (vydavatel) totožný s původcem, který byl odsouzen podle § 1. tisk. nov., ručí také s ním solidárně vlastník tiskárny. To má patrně na zřeteli odvolání soukromých obžalobců. Některé okolnosti obžalovanými doznané po případě i soudem zjištěné nevylučují možnost, že by obžalovaní podle jejich činnosti při letácích tiskem uveřejněných mohli býti kromě původců i zároveň nakladateli letáků. S tohoto právního hlediska se kmetský soud věcí nezabýval a proto též neučinil dostatečných zjištění v tomto směru. V důsledku toho nelze ani zrušovacímu soudu rozhodnouti o odvolání ve věci samé. Vyřeší-li pak kmetský soud tuto otázku kladně, bude mu ještě uvažovati o tomto: Kmetský soud v důsledku onoho svého právního názoru omezil se jen na výrok, že se odmítá (správně zamítá) návrh soukromých obžalobců, by se podle § 24 tisk. novely vyřklo, že platební povinnost stíhá rukou společnou a nedílnou i vlastníka tiskárny, nezmíniv se při tom, že se tento návrh týkal jak odškodného za příkoří, tak i nákladů trestního řízení. Pět letáků, o něž tu jde, bylo vytisknuto v různých tiskárnách shora zmíněných. Doslov a obsah těchto letáků nejsou totožné. Nežalují ani vždy všichni soukromí obžalobci pro urážky obsažené v jednotlivých letácích, ba ani ne vždy všechny tři obžalované. Přiznání odškodného za příkoří odůvodnil kmetský soud jen poukazem na ustanovení § 17 tisk. nov. Nelze tedy z rozsudku seznati, zda

soud přiznal soukromým obžalobcům odškodné podle § 17 tisk. nov. za všechny urážky obsažené v letácích, pokud byli obžalovaní pro ně odsouzeni, v jejich celku, či zda se tak stalo jen za některé urážky, které, hledíc k jejich zvláště těžkému rázu, po případě úplné bezdůvodnosti, odůvodňovaly vedle potrestání ještě uložení zvláštního zadostiučinění. Všechny tyto okolnosti jsou rozhodné při posouzení otázky, kterého vlastníka tiskárny a s kterým obžalovaným stihá platební povinnost přiznaného odškodného, po případě jsou-li urážky, pro které bylo odškodné přisouzeno, obsaženy ve dvou neb několika letácích, jakým podílem ručí vlastník tiskárny vzhledem k rozsahu a rázu urážek obsažených v letáku u něho tištěném. Proto nezbylo než výrok kmetského soudu, pokud jím byl zamítnut návrh soukromých obžalobců na vyslovení platební povinnosti vlastníků tiskáren ohledně přiznaného odškodného za příkoří (§ 17), zrušiti a kmetskému soudu uložit, by, řídě se úvahami shora uvedenými, v tomto bodě znova rozhodl, přihlížeje při tom k útratám, které vznikly soukromým obžalobcům podáním odvolání v tomto bodě. Pokud pak stížnost soukromých obžalobců směřuje proti zamítnutí návrhu na vyslovení platební povinnosti ohledně nákladů trestního řízení, přísluší o ní, jak shora uvedeno, rozhodnouti sborovému soudu druhé stolice.

Čís. 4653.

Vyslovil-li porotní soud ztrátu volebního práva do obcí, ač není zvláštním zákonem stanovena, bez zjištění porotců, že obžalovaný spáchal trestný čin z pohnutek nízkých a nečestných, překročil meze trestní sazby a zavinil zmatek podle § 385 čís. 2 tr. ř.

(Rozh. z 9. března 1933, Zm IV 593/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti M. P. a Š. K., obžalovaným pro zločin loupeže, na základě veřejného líčení následkem zmateční stížnosti veřejného žalobce vynesl rozsudek, jímž zmateční stížnost zamítl. Avšak z povinnosti úřední z důvodu zmatečnosti podle § 385 č. 2 tr. ř. zrušil rozsudek porotního soudu v části, již byli jmenovaní obžalovaní odsouzeni k ztrátě volebního práva do obcí a tento výrok pomínil.

Z d ů v o d ů:

Nejvyšší soud, přihlížeje k vadám, jichž jest dbáti z povinnosti úřední, shledal, že obžalovaní byli rozsudkem porotního soudu vedle trestu na svobodě odsouzeni i k ztrátě práva volebního do obcí každý na dobu tří roků. Podmínkou vyslovení ztráty volebního práva do obcí — není-li zvláštním zákonem výslovně ustanoveno, že nastává bezpodmínečně — jest zjištění, že čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných, kteréž se má státi výrokem porotců. (§ 3 odst. 2 zák.